

---

# Nowe czasopismo z historii nauki techniki

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 24/3, 725-726

---

1979

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

**Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.**



–1878. Ten rozdział z historii medycyny wojskowej podjęli przede wszystkim uczestnicy Kongresu ze Związku Radzieckiego, a także z Rumunii. Były też poruszane inne zagadnienia, jak chirurgia wojenna u dawnych Indian, służba zdrowia w VII w. wśród wyznawców Islamu, medycyna wojskowa w piśmiennictwie Uniwersytetu w Halle, stan epidemiologii w wojnie rosyjsko-tureckiej w latach 1828–1829 (w czasie zarazy panującej w Mołdawii, Adrianopolu i Warnie), początki wojskowego piśmiennictwa medycznego w Rumunii, medycyna wojskowa w San Paolo, rumuńskie ambulansy w wojnie bułgarsko-serbskiej w 1885, pomoc lekarska w czasie wojny bałkańskiej 1912–1913, pomoc stomatologiczna w armii bułgarskiej w latach 1915–1918, służba zdrowia w węgierskim legionie walczącym we Włoszech w latach 1858–1863, historia medycyny lotniczej w Brazylii, wiedza medyczna w austriackim wojsku w latach oświeconego absolutyzmu, służba zdrowia w słowackiej partyzantce w 1944 r., służba zdrowia w marynarce wojennej w czasie II Wojny Światowej na Marianach, Karolinie i Filipinach. Szereg wymienionych tematów możnaby ciągnąć jeszcze dalej. Wiele z nich było bardzo interesujących, ale stanowiły dopiero cząstkowe przyczynki do jakiejś przyszłej syntezy medycyny wojskowej.

W trzeciej grupie tematycznej mówiono o medycynie ludowej w Uzbekistanie, w Australii, na Łotwie, o rytualnych zabiegach w Rumunii z myślą o zdrowiu, o leczeniu ludowym chorób oczu w Jugosławii, o aspekcie psychosomatycznym lecznictwa ludowego, o kulcie węzów wśród ludu na Węgrzech, o amuletach hebrajskich, o medycynie ludowej w Turcji, o terapii i dietetyce w medycynie ludowej Rumunii, o ziołach leczniczych w rękopisie U. Aldrovandiego, o maskach (“Tanzmasken”) w lecznictwie Cejlonu, o medycynie ludowej w Indii, o lekach używanych przez lud w Transylwanii, o uwagach nad 32 wotami z kościoła Madonny Dudu de Craiova w Rumunii. W jednym z referatów została przedstawiona próba periodyzacji medycyny ludowej.

W czwartej grupie metatycznej, która budziła zainteresowanie ze względów teoretycznych, znalazły się m.in. komunikaty z zakresu historii i teorii medycyny.

W grupie tematycznej – *Różne* szczególne zainteresowanie wywołał komunikat o początkach tomografu. Z głębokim przejęciem wysłuchali uczestnicy referatu Pani Wajs z Warszawy o bohaterskiej postawie Janusza Korczaka, lekarzu-humaniście, obrońcy praw dzieci.

Obradom kongresowym towarzyszyły dodatkowe imprezy. Należała do nich wystawa książek historyczno-medycznych, obrazów, a także sympozjum Czerwonego Krzyża poświęcone roli tej organizacji w dziejach, a ponadto “forum” młodzieżowe z programem historyczno-medycznym i konferencja “okrągłego stołu” Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia, która omawiała zagadnienia ochrony zdrowia.

Uczestnicy Kongresu zostali zaopatrzeni w tom streszczeń referatów w językach (tzw. kongresowych), w których były wygłaszane.

XXVI Międzynarodowy Kongres Historii Medycyny w Płowdiv wykazał jeszcze raz, jak ogromne zainteresowanie budzi historia medycyny wśród lekarzy, stomatologów, farmaceutów, u osób nawet nie związanych profesjonalnie z medycyną (jednak z wyraźnym zabarwieniem hobbyistycznym).

*Stanisław Szpilczyński*  
(Wrocław)

#### NOWE CZASOPISMO Z HISTORII NAUKI TECHNIKI

*Na prośbę redaktora naczelnego “Woprosow Istorii Jestiestwoznaniija i Tiechniki” – S. J. Płotkina – Redakcja “Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” publikuje przesłany przez niego tekst.*

Od stycznia 1980 r. – w miejsce ukazujących się uprzednio nieperiodycznie “Woprosow Istorii Jestiestwoznaniija i Tiechniki” – zacznie ukazywać się kwartalnik pod tym samym tytułem. Pismo to będzie poświęcone ogólnym problemom rozwoju nauki i techniki oraz

historii odkryć naukowych i wynalazków. Będą w nim publikowane – na równi z materiałami, dotyczącymi historii poszczególnych dyscyplin (matematyki, mechaniki, fizyki, chemii, biologii, nauk o Ziemi, techniki i in.) – także artykuły, przeglądy, polemiki, wywiady, "dyskusje przy okrągłym stole", traktujące o aktualnych problemach metodologii badań w zakresie historii nauki, o rozwoju myśli naukowej i technicznej, o współczesnej rewolucji naukowo-technicznej, o zagadnieniach organizacji i kierowania nauką, psychologii twórczości oraz innych problemach historii nauki i naukoznawstwa. Redaktorzy czasopisma pragną zwrócić szczególną uwagę na popularyzację osiągnięć nauki radzieckiej, krytykę burżuazyjnych koncepcji rozwoju nauki i techniki i ich roli w społeczeństwie, problemy wzajemnych powiązań pomiędzy warunkami społecznymi, światopoglądem i twórczością naukową, warunkom powstawania szkół naukowych i zespołów uczonych itp.

W czasopiśmie znajdą się również materiały dotyczące nauczania historii nauki i techniki oraz działalności wybitnych twórców nauki i kultury; będą drukowane nieznane dokumenty z zakresu historii nauki i techniki oraz opisy zabytków nauki i techniki. Czasopismo zawierać będzie także materiały, dotyczące dziejów instytucji naukowych i szkół wyższych, recenzje książek, informacje o nowych wydawnictwach, pracach naukowych, życiu naukowym w ZSRR i za granicą – ze szczególnym uwzględnieniem krajów obozu socjalistycznego itp. Czasopismo "Woprosy Istorii Jestestwoznaniija i Techniki" przeznaczone jest dla szerszych kręgów inteligencji, pracowników naukowych różnych dziedzin, wykładowców szkół wyższych i średnich, doktorantów i studentów.